

FunkiS

bulletinen

Nyheter från FunkiS

2011:1

Nu är det full fart i kupan!

Glad sommar önskar vi alla bulletinläsare!

Motionen: 20 JA, 40 NEJ, 11 BLANKA

Vid nyår slutar vi, Johnny, Eva och Ulf, som har haft hand om er och FunkiS. Fram till dess fungerar det dock som vanligt. STYROVENT SYD KONSULT AB har sedan 1996 haft det hedersamma uppdraget att vara FunkiS plattform för verksamheten. Ledstjärnan har varit att sätta medlemmen i centrum och medverka till att ta fram handböcker, utbildningar, dataprogram, konferenser mm som man har glädje och nytta av i OVK-arbetet. Styrovent kommer även fortsättningsvis att tillhandahålla och utveckla OVK-nyttiga produkter, program, handböcker och utbildning. Men kansliverksamheten överlämnas till styrelsen.

Hur det kommer att bli nästa år fick vi ingen klar bild över på årsmötet. Styrelsen talar mycket om ett ”moln” där det mesta skall finnas. Årsmötet lämnade klara signaler till styrelsen att beakta det förslag som Ulf lämnat in och min motion fick nej med hjälp av fullmaktsrösterna.

Johnny Rosendahl 19 år med FunkiS

FunkiS sista bulletin?

Ännu ett exemplar av FunkiS-bulletinen, föreningens omtäckta medlemstidning ser dagens ljus. Det känns bra att äntligen kunna sprida OVK-nytt i form av en bulletin. Detta nummer får du istället för 2009:3 som tyvärr aldrig kom ut. Sedan 1996 har redaktionen bestått av Johnny och Ulf Rosendahl som genom deras stora intresse för föreningen, nu producerat det 41:e nummret av FunkiS-bulletinen. Vem som kommer skriva nästa är för oss ovisst i skrivande stund.

Trevlig läsning önskar vi på kansliet!

I detta nummer bl a:

- 2 Snabbkurs i OVK-regler**
Nytt upplägg med hjälp av handböcker
- 2 FunkiS lokalavdelningar**
Är det dags för sammanslagningar?
- 3 Årsmöte 2011**
Kort referat från FunkiS årsmöte 19 maj
- 3 FunkiS Verksamhetsplan för 2011**
Aktuella datum enligt styrelsebeslut
- 4 Boverket utvärderar miljömål**
God inomhusmiljö utvärderas
- 4 Fyrklövern - några nyheter**
Nytt om samrådsgruppen fyrklövern
- 6 OVK efter 2 maj 2011**
Detta gäller för OVK och ventilation
- 7 OVK efter 2 maj 2011**
PBL-utdrag om OVK
- 8 OVK efter 2 maj 2011**
SFS 2011:338
- 10 OVK efter 2 maj 2011**
BFS 2011:16, OVK1
- 13 Certifiera dig som sakkunnig**
Riksbehörighet bytar namn
- 14 TR-frågor**
Fråga 09004, 09005, 10001, 10003, 10004
- 16 Kunskaper för funktionskontroll**
Olika kunskapskrav som skiljer oss åt

Funkis

Funktionskontrollanterna i Sverige

FunkiS Bulletinen

-för dig som vill veta mer om OVK

Adress: FunkiS, c/o Styrovent Syd Konsult AB,
Industrigatan 21 A, 234 35 LOMMA
Telefon: 040-412415
Telefax: 040-410151
Epost: funkis@funkis.se
Hemsida: www.funkis.se

Ansvarig utgivare: Johnny Rosendahl
Redaktion: Johnny Rosendahl
Layout: Ulf Rosendahl
Omslagsbild: Honungsbi (*Apis mellifera*)
Tryck: Holmbergs, Malmö

Snabbkurs i OVK-regler

Under våren har FunkiS genomfört fem snabbkurser i OVK-regler, två i Skåne och tre i Stockholm. Kursen har även annonserats i Skövde med gick ej att genomföra pga få deltagare.

Med hjälp av handbok del 1 och 2 har snabbkurserna fått ett nytt kursupplägg. Handböckerna är anpassade för självstudier men det är naturligtvis en stor hjälp att få en genomkörare av någon som är påläst. Kursen genomförs under ett intensivt tre-timmarsspass som är förstärkt med kaffe och en ostfralla. Stort tack till kursledarna Lennart Axelsson, Johnny Rosendahl och Olle Nevenius.

Snabbkurs i Bromma
3 mars 2011

Snabbkurs i Lomma 10 mars 2011

FunkiS lokalavdelningar

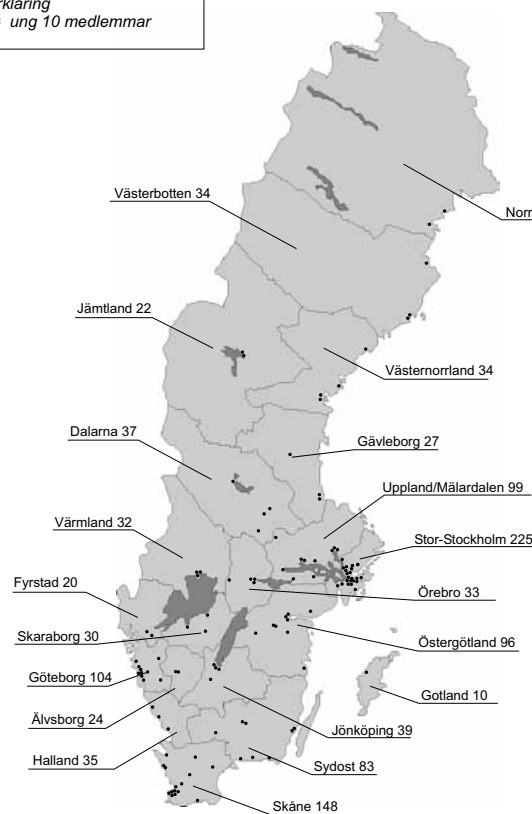
Hallå!

Den 23 maj 1993 hade jag förmånen av att vara med och bilda FunkiS. Samma år antogs stadgarna den 15 juni och ett första föreningsmöte hölls den 23 augusti i aulan på Ryhovs Sjukhus i Jönköping.

Kort därefter satte vi igång med att bilda lokalavdelningar, som minst skulle bestå av fem personer. Göteborg var den första lokalavdelningen; sedan kom Skåne; sist kom Gotland. På våren 1995 var vi 20 lokalavdelningar. Intresset var på topp! 18 st hade aktiviteter av olika slag. Förmåga och engagemang har sedan successivt avtagit. Det hänger framförallt på den som är lokalavdelningens sammankallande. Till stöd för lokalavdelningsverksamheten har FunkiS styrelse delat upp sig i en "faddergrupp" som började sin verksamhet 2009. Även detta arbete kräver engagemang och man behöver lägga ner tid som i praktiken inte alltid finns.

FunkiS - Sverige 2010 lokalavdelningarna och medlemsantalet

Förklaring
• = ung 10 medlemmar

Idag kan vi konstatera att det endast finns 12 lokalavdelningar som har namngivna sammankallande. Under de senaste åren har lokalavdelningsmöte endast hållits i Stor-Stockholm, Uppland-Mälardalen och Skåne. Nu är det hög tid att vända kurvan uppåt. Var finns eldsjälarna? Vi på kansliet har massor med nytt "bränsle" både för besiktningsmän och för OVK-handläggare. Styrelsens ledamöter måste aktivera sig. Fixa program, kallelser och själva delta och eventuellt leda mötena. Och framförallt försöka blåsa liv i Dalarna, Gotland, Gävleborg, Göteborg, Jämtland, Jönköping, Västernorrland. Om man inte tror på detta så är det nog tid för sammanslagning till tre lokala enheter FunkiS Syd, FunkiS Mitt och FunkiS Norr.

Föreslår Johnny Rosendahl, medlem 337

Årsmöte 2011

FunkiS årsmöte brukar vara avklarat på 30-40 minuter. Denna gång tog det 2,5 timmar.

Bakomliggande orsak var Johnny Rosendahls (medlem 337) motion om att bilda ett FunkiS AB som har hand om den operativa verksamheten. Ärendet var extra laddat på grund av de motsättningar som förelåg mellan styrelsen och kansliets syn på den framtida Funkisverksamheten. Dessutom hade Ulf Rosendahl från kansliet distribuerat sitt förslag på hur verksamheten kunde bedrivas. Stadgeenlig dagordning fick ersättas av en föredragningslista där rösträknare, motionen och styrelsens information behandlades före valfrågorna. Valberedningen föreslog sig själv som årsmötesordförande, Folke Bäck och årsmötessekreterare, Kurt Ingeberg.

Och så gick det igång. Rolf Sandell föreslog att man skulle ställa de olika alternativen mot varandra vid en omröstning. Beslutet blev dock att motionen skulle särbehandlas. Johnny Rosendahl redogjorde för kompletterande uppgifter till motionen. FunkiS AB skulle ägas till 100 % av föreningen, Bolagets styrelse skulle vara identisk med föreningens och en avlönad VD skulle tillsättas. Målet var att utveckla med lönsamhet för såväl medlem som bolag. Resultat efter omröstningen räknades samman av Sonja Eijmar och Roger Edmark. Motionen fälldes. Fullmakter, som innebar att en årsmötesdeltagare fick två röster, fick avgörande betydelse (något som förbisett av sydliga årsmötesdeltagare).

Valberednings förslag till ny styrelse kompletterades med två personer som lokalavdelning Skåne tidigare hade lämnat in, men som inte fanns med på listan.

Efter årsmötet består nu styrelsen av dessa 10 personer. Från Stockholm: Olle Nevenius, ordför, Jan Boldrup, Gunnar Nihlén, Från Uppland- Mälardalen Kurt Ingeberg, Christer Johansson, Från Östergötland Anna Liedman Från Skåne: Lars Skarenstedt, Ulf Zetterlund, Rolf Andersson Från Sydost: Torsten Jensen. En ny godkänd revisor från Enköping valdes in och valberedning reducerades från fyra till två, Sven-Åke Ahlström och Johnny Rosendahl. Beslut togs om föreslagen stadgeändring för att rätta hänvisningar till ny PBL och PBF. Med en miniatyr av en Blekingseka och Gamla Karlskronas årsbok skedde avtackning av avgående styrelseledamöterna Antonio Grandon, Kennet Eriksson och Magnus Svärd. Ulf Rosendahls förslag lämnades till styrelsen för att beaktas framöver.

Årsmöte i Ronneby 19 maj

Extra stämma 2011

Den 3 oktober kl 16.00 har FunkiS extrastämma i Enköping. Kallelse skickas ut till alla medlemmar. Stämman kommer i första hand behandla den stadgeändring som krävs pga av nytt regelverk som trädde i kraft 2 maj.

FunkiS Verksamhetsplan för 2011

Beslutad vid styrelsemöte 110519

Mån	jan				feb				mars					april				maj				juni					
	. m .				. m .				. m .					. m .				. m .				. m .					
Vecka	53	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
må	27	3	10	17	24	31	7	14	21	28	7	14	21	28	L 4	11	18	25	2	9	16	23	30	6	13	20	27
ti	28	4	11	18	25	R 1	8	15	22	1	R 8	15	22	29	5	12	19	26	L 3	10	17	24	31	7	L 14	21	28
ons	29	5	12	19	26	R 2	S 9	16	sk23	2	R 9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	18	25	1	8	15	22	29
to	30	6	13	20	27	3	t 10	sk 17	24	sk 3	sk 10	F 17	24	31	S 7	14	21	28	5	12	A 19	26	2	9	S 16	23	30
fre	31	7	14	21	sk 28	4	11	sk 18	25	4	11	18	25	1	8	15	22	29	6	13	K 20	27	3	10	17	24	1
lör	1	8	15	22	29	5	12	19	26	5	12	19	26	2	9	16	23	30	7	14	21	28	4	11	18	25	2
sön	2	9	16	23	30	6	13	20	27	6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26	3
FSV 2-3/2						Sportlov CTB		Sportlov Skånit.		Sportlov Skånit.		Sportlov Skånit.		FSB v18 EL10													

Mån	juli				aug					sep				okt				nov				dec				2012	
	m				m					m				m				m				m					
Vecka	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	1
må	4	11	18	25	1	8	15	22	29	5	12	19	26	A 3	10	17	24	31	7	14	21	28	5	12	19	26	2
ti	5	12	19	26	2	9	16	23	30	6	13	20	R 27	4	11	18	25	1	8	15	R 22	29	6	13	20	27	3
ons	6	13	20	27	3	10	17	24	31	7	14	21	R 28	5	12	19	26	2	9	16	R 23	30	7	14	21	28	4
to	7	14	21	28	4	11	18	25	1	8	15	22	F 29	6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	29	5
fre	8	15	22	29	5	12	19	26	2	9	16	23	30	7	14	21	28	4	11	18	25	2	9	16	23	30	6
lör	9	16	23	30	6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26	3	10	17	24	31	7
sön	10	17	24	31	7	14	21	28	4	11	18	25	2	9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	18	25	1	8

Förklaring till bokstäver efter dagnummer:

S	Styrelsemöte, Stockholm 9/2, Nässjö 7/4, Bromma 16/6, Enköping 3/10
st	Styrelse, telefonmöte
T	TR-möte
t	TR-telefonmöte, 10 feb kl 16
A	Årsmöte i Karlskrona 19-20/5, Extra stämma i Enköping 3/10
K	Konferens i anslutning till årsmötet
B	Bulletin - prel utgivningsdag
sk	Snabbkurs i OVK-regler Lomma:28/1, 18/2, 10/3, Bromma: 17/2, 3/3, Skövde: 23/2
R	Radonkurs 1-2/2 och 8-9/3 i Nässjö på Högland, 27-28/9 och 22-23/11 plats ännu ej bestämd.
m	Månadsinformation via e-post till medlemmar
F	Fyrklövernöte, referensgruppsmöte (Boverket), Samrådsgruppsmöte BÅR
L	Lokalavdelningsmöte Skåne 4/4, Stor-Stockholm 3/5, Göteborg 14/6

Boverket utvärderar målen för inommiljön

Under 2010 har Boverket genomfört en utvärdering mot riksdagens miljömål för god inomhusmiljö. Ansvarig för arbetet har varit Hans-Olof Karlsson Hjorth, expert på Boverket.

Johnny Rosendahl gör en förkortad text från Boverkets Planera Bygga Bo 2010 nr 6.

Fungerande ventilation håller nere inomhusluftens halter av radon, fukt och andra föroreningar.

Radonsaneringar har ökat. I skolor, förskolor och flerbostadshus uppnår man miljömålet på lägre radonhalter än 200 Bq/m³. För befintliga småhus ser det dock sämre ut. Tillsynen över radon och mätningar behöver förbättras

Luftkvalitetskravet

Boverkets byggregler anger lägsta uteluftsflöde för ventilationen för att innehålla en lägsta accepterad luftkvalitet. I utvärderingen menar Boverket att ett riktigt ställt funktionskrav på luften inomhus borde vara att ställa krav på gränsvärde för god luftkvalitet. Luftkvaliteten påverkas av en rad olika faktorer, såsom halten av partiklar och gasformiga föroreningar, temperatur och fuktighet. Hälsoproblem med dålig inomhusluft som orsakar allergier kostar samhället årliga miljardbelopp.

OVK och energideklarationerna

År 1992 infördes förordningen om obligatorisk ventilationskontroll. Ventilationsystemen kontrolleras dels vid en 1:a besiktning och sedan återkommande med jämna intervall. (3 eller 6 år)

Information om utförd OVK-status redovisas, som bekant, även i energideklarationen. Enligt Boverkets utvärdering bör en uppdaterad information om OVK föras in i energideklarationsregistret. Tillsynen behöver effektiviseras genom att de certifierade funktionskontrollanterna får tillgång till energideklarationsregistret så att de kan lägga in resultat och rekommendationer vid kontrolltillfället. Det blir på så sätt enklare att följa upp och lättare att nå upp till ventilationsmålet, säger Hans-Olof Karlsson Hjorth.

OVK-läget

Eftersom det inte finns något system för OVK i småhus, förutom vid nyinstallation av FT-, FTX- och FX-system, Det går inte att säga om ventilationen fungerar i småhusbebyggelsen. Det är svårt att avgöra om nuvarande mål kan uppfyllas.

I dagsläget är 60 procent av de byggnader som omfattas av krav på återkommande ventilationskontroll utan anmärkningar. Cirka 60 000 flerbostadshus har inte en godkänd obligatorisk ventilationskontroll och antal boende i dessa bostadshus beräknas till omkring en miljon människor. Av skolorna beräknas ungefär 9 000 inte ha en godkänd ventilationskontroll.

I förhållande till nuvarande delmålsformulering bedöms antalet byggnader med godkänd OVK öka fram till år 2015. Tillsynen, såväl den statliga som den kommunala, behöver ökade resurser. Kostnaden för detta är svårbedömd.

Målkonflikter och synergier

När det gäller både radon och ventilation finns det en målkonflikt med det mål för energianvändning som finns i riksdagens miljökvalitetsmål. Detta beror på att målen med bättre inomhusmiljö kan tillfredsställas med mer ventilation men att det kan innebära ökad energianvändning.

Som en annan konsekvens kan ökad ventilation föra bort oönskad radon men samtidigt bidra till ökat inflöde av radonhaltig markluft om tryckförhållandena i byggnaden förändras. Det är därför viktigt att den som utför en åtgärd vet varifrån radonet kommer.

Förutom minskad lungcancerrisk kan förbättrad ventilation innebära andra positiva effekter på inomhusmiljön. Exempelvis att en ökad ventilation minskar andra föroreningar och för hög fukthalt i inomhusluften.

Läs mer i rapporterna "God bebyggd miljö – Utvärdering av delmål för god inomhusmiljö" och "God bebyggd miljö – förslag till nytt delmål för buller inomhus"

Läs också mer i Betsis huvudrapport "Så mår våra hus – redovisning av regeringsuppdrag beträffande byggnaders tekniska utformning m.m." som finns på Boverkets webbplats.

Fyrklövern – några nyheter

Fyrklövern är en samrådsgrupp för bättre inomhusklimat som startades för 11 år sedan på initiativ av Boverket.

Klöverbladen i logotypen är FunkiS, RSVR, RSVI och BN. Bakom BN döljer sig organisationerna FSB, Föreningen Sveriges byggnadsinspektörer och FSV, Föreningen Sveriges VVS-inspektörer.

Fyrklövern har sina möten i Alvesta, där man informerar varandra och diskuterar gemensamma frågor om inomhusklimat och tar upp intressanta nyheter. Just nu är läget detta: RSVI, Riksorganisationen Sveriges Ventilationsinspektörer lades på is 2008 av dåvarande styrelse. Ett försök till nystart gjordes hösten 2010. Mats Nilsson deltog i ett Fyrklövermöte. Johnny Rosendahl och Mats Nilsson som båda är medlemmar i RSVI sände ut ett upprop till föreningskollegorna. Två möten genomfördes med en veckas intervall hos TI i Göteborg och Stockholm. Resultatet visade att alla tyckte man skulle starta på nytt, men ingen ville ta ansvar och jobba. I nuläget är således RSVI:s plats i Fyrklövern obesatt. Bladet "BN" kan man naturligtvis byta ut till två blad, "FSB" och "FSV", så har man en fyrklöver på nytt.

Fyrklövern har haft gemensam monter i samband med Elmia-mässan där platsen bekostats av Boverket. I år har Boverket dragit sig ut. Monterns vikväggar är skrotade. Fyrklövern har beslutat att inte delta. Nu är det tid att få fram förslag från de olika föreningarna inför framtidens samverkan. Nästa möte är planerat till 29 september i Alvesta. Kan vi hoppas på en klöverblomma?

PÅ RÄTT KURS INOM VVS, VENTILATION OCH ENERGI!

Teknologisk Institut är ett av Sveriges mest framstående center för kompetensutveckling. Sedan 90 år tillbaka erbjuder vi företag och individer kvalificerad vidareutbildning inom teknik. Genom att vara lyhörda mot marknadens krav och hålla hög kvalitet hjälper vi våra kunder till rätt kunskap, på rätt plats och i rätt tid inom organisationen. Rätt kunskap lönar sig alltid.

Inom områden som VVS, Ventilation och Energi erbjuder vi validerade kurser av certifieringsorganen vilket ger dig unika möjligheter att söka riksbehörighet OVK samt certifierad energiexpert.

UTBILDNINGAR INOM VVS, VENTILATION OCH ENERGI

- Dimensionering, VVS
- Värmeteknik
- Kyl & värmepumpsteknik
- OVK
- Styr & Reglerteknik
- Ventilationsteknik
- Praktisk energieffektivisering
- Energideklarationer - Utbildning inför certifiering till energiexpert
- Energi
- Fastighetsteknik

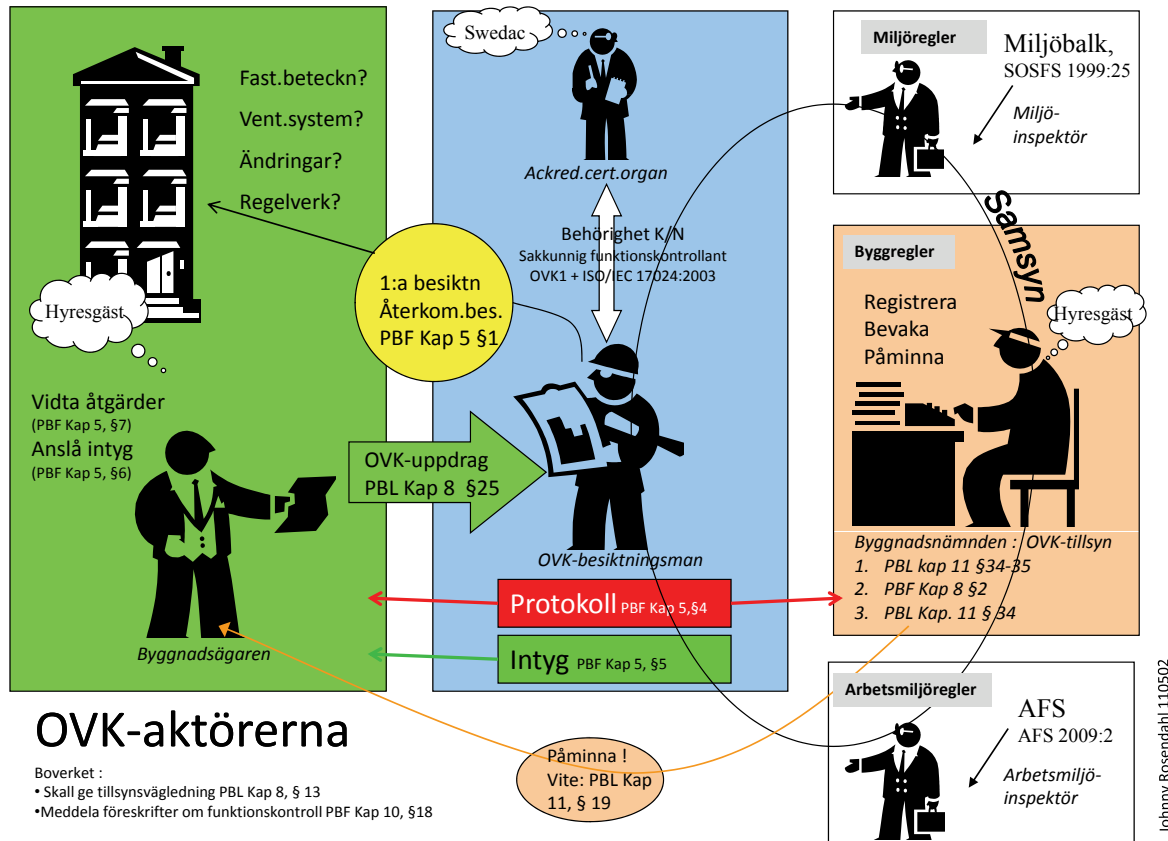
KONTAKT

För mer information om våra kurser inom området eller övriga Teknik & Managementutbildningar se www.tiutbildning.se eller kontakta vår Utbildningsrådgivare Eva Fritz 031 - 350 55 29 eller mail: eva.fritz@tiutbildning.se.

Detta gäller för OVK och ventilation!

Ny plan- och bygglag (2010:900) med tillhörande ny förordning (2011:338) gäller från 2 maj. Med den nya förordningen upphävs bland annat plan- och byggförordningen (1987:383) och förordningen om funktionskontroll av ventilationssystem (1991:1273)

Från den 2 maj meddelar Boverket nya föreskrifter för tillämpningen av bestämmelserna. För funktionskontroll av ventilationssystem gäller BFS 2011:16 som även kallas OVK1. Tidigare föreskrifter och allmänna råd (1991:36) upphör att gälla.

Byggnadsägaren

1. Tillser att OVK-uppdraget beställts.
2. Tillser att OVK utförs som 1:a besiktning eller återkommande besiktning.
3. Utser behörig OVK-besiktningsman.
4. Tillser att hyresgäster informeras om att OVK skall ske.
5. Tillser att intyg om utförd OVK anslås på synlig plats.
6. Tillser att påtalade anmärkningar snarast avhjälpas.
7. Beställer vid behov erforderlig ombesiktning.

Besiktningsmannen

1. Söker riksbehörighet.
2. Riksbehöriga sänder årlig rapportering till certifieringsorganet (utan anmodan).
3. Uppvisar giltigt godkännande som OVK-besiktningsman.
4. Utför OVK-uppdrag enligt regelverket.
5. Rekommenderas att medverka för att uppnå samsyn i OVK-frågor.
6. Upprättar undertecknat OVK-protokoll som tillställs byggnadsägaren och byggnadsnämnden.
7. Upprättar undertecknat intyg om utförd OVK och biträder byggnadsägaren på bästa sätt så det anslås.
8. Klarlägger i samråd med byggnadsägaren när eventuellt påtalade anmärkningar skall vara avhjälpta och när ombesiktning kan ske.

Kommunens byggnadsnämnd

1. Bevakar att OVK utförs enligt regelverket.
2. Bevakar att felavhjälpande sker av påtalade anmärkningar (fastställer avhjälpanDETIDEN).
3. Registrerar inkomna protokoll och inforrar vid behov kompletteringar.
4. Kontrollerar att protokollet kommer från besiktningsman med giltig behörighet.
5. Arkiverar protokoll med sina bilagor.
6. Handlägger frågor om OVK från hyresgäster m fl inom kommunen som tolkar byggregler.
7. Bistår vid behov med kopior på protokoll.
8. Samverkar med andra myndigheter i OVK-frågor.
9. Beslutar att ny OVK-besiktningsman skall utses om den utsedda personen åsidosatt sina skyldigheter.
10. Anmäler beslut enligt ovan till det ackrediterade certifieringsorganet.

PBL-utdrag om OVK**Plan- och bygglag; SFS 2010:900**

utfärdad den 1 juli 2010.

8 kap. Krav på byggnadsverk, byggprodukter, tomter och allmänna platser**Ventilationssystem**

25 § Om det med stöd av 16 kap. 11 § är särskilt föreskrivet att funktionen hos ett ventilationssystem ska kontrolleras för att säkerställa ett tillfredsställande inomhusklimat i byggnader enligt 4 § 3–6, ska byggnadens ägare se till att kontrollen görs av en sakkunnig funktionskontrollant som är certifierad av någon som är ackrediterad för uppgiften enligt 14 § lagen (1992:1119) om teknisk kontroll eller uppfyller motsvarande krav enligt bestämmelser i ett annat land inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

11 kap. Tillsyn, tillträde, ingripanden och påföljder**Byte av och ingripanden mot en funktionskontrollant eller Kontrollansvarig**

34 § Om byggnadsnämnden finner att en funktionskontrollant som avses i 8 kap. 25 § har åsidosatt sina skyldigheter, får nämnden besluta att en annan funktionskontrollant ska utses. Nämnden ska anmäla sitt beslut till den som har certifierat kontrollanten.

35 § Om byggnadsnämnden finner att en kontrollansvarig som avses i 10 kap. 9 § har åsidosatt sina skyldigheter enligt 10 kap. 11 §, ska nämnden

1. entlediga den kontrollansvarige från sitt uppdrag och underrätta den som har certifierat den kontrollansvarige om beslutet, och
2. efter förslag från byggherren besluta om en ny kontrollansvarig.

36 § Om en kontrollansvarig har visat sig vara olämplig för sin uppgift, får den som har certifierat den kontrollansvarige återkalla certifieringen.

16 kap. Bemyndiganden m.m.**Föreskrifter om funktionskontrollanter, kontrollansvariga och Sakkunniga**

9 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela

1. föreskrifter om funktionskontrollanter enligt 8 kap. 25 §,
2. föreskrifter om vad som i fråga om kunskap, erfarenhet och certifiering krävs av sådana kontrollansvariga och sakkunniga som avses i 10 kap., och
3. de föreskrifter i övrigt om kontrollansvariga och sakkunniga som behövs utöver bestämmelserna i 10 kap. 9–13 §§.

Tillämpning

1. Denna lag träder i kraft den 2 maj 2011 då plan- och bygglagen (1987:10) och lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m. ska upphöra att gälla.
2. Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för mål och ärenden som har påbörjats före den 2 maj 2011 och mål och ärenden som avser överklagande av beslut i ett sådant mål eller ärende till dess målet eller ärendet är slutligt avgjort.

FunkiS kommentar

.....
Till PBL: Samma sakinhåll som § 1 i OVK-förordningen SFS 1991:1273

.....
Till 25 §: Samma sakinhåll som § 1 i OVK-förordningen SFS 1991:1273

.....
Till 34 §: Samma sakinhåll som § 17 i BVL SFS 1994:847

.....
Till 35 §: Samma sakinhåll som § 15 i PBL SFS 1987:10

.....
Till 36 §: Ny paragraf om olämpliga kontrollansvariga

.....
Till 9 §: Delvis samma sakinhåll som i § 3 i OVK-förordningen SFS 1991:1273

.....
Till Tillämpning: Viktig övergångsbestämmelse om jobb som påbörjats före 2 maj, 2011

Plan- och byggförordning; SFS 2011:338

utfärdad den 31 mars 2011.

5 kap. Funktions- och säkerhetsåtgärder**Funktionskontroll av ventilationssystem**

1 § För att säkerställa ett tillfredsställande inomhusklimat enligt 8 kap. 25 § plan- och bygglagen (2010:900) ska en byggnads ägare se till att funktionen hos ventilationssystemet i byggnaden kontrolleras innan systemet tas i bruk för första gången (första besiktning) och därefter regelbundet vid återkommande tillfällen (återkommande besiktning). En- och tvåbostadshus omfattas inte av kravet på återkommande besiktning.

2 § Vid den första besiktningen ska det kontrolleras att

1. funktionen och egenskaperna hos ventilationssystemet överensstämmer med gällande föreskrifter,
2. systemet inte innehåller föroreningar som kan spridas i byggnaden,
3. instruktioner och skötselanvisningar finns lätt tillgängliga för dem som ska sköta systemet, och
4. systemet i övrigt fungerar på det sätt som är avsett.

3 § Vid varje återkommande besiktning ska det

1. kontrolleras att funktionen och egenskaperna hos ventilationssystemet i huvudsak överensstämmer med de föreskrifter som gällde när systemet togs i bruk samt att kraven enligt 2 § 2–4 är uppfyllda, och
2. undersökas vilka åtgärder som kan vidtas för att förbättra energihushållningen i ventilationssystemet och som inte medför ett försämrat inomhusklimat.

4 § Vid varje besiktning ska den som utför besiktningen föra protokoll och i protokollet anteckna

1. resultatet av kontrollen,
2. resultatet av undersökningen enligt 3 § 2, om besiktningen är en återkommande besiktning, och
3. sådana uppgifter om luftflöden och om ventilationssystemets drifttider och installerade eleffekt som behövs för att kunna beräkna den mängd energi som används för ventilation av byggnaden.

5 § Den som har utfört besiktningen ska

1. lämna ett exemplar av protokollet till byggnadens ägare och skicka ett exemplar till byggnadsnämnden, och
2. utfärda ett intyg om att besiktningen har gjorts med uppgift om datum för besiktningen, resultatet av kontrollen och datum för nästa besiktning.

6 § Byggnadens ägare ska anslå besiktningsintyget på en väl synlig plats i byggnaden.

7 § Om byggnadens ägare har anledning att misstänka att ventilationssystemet inte uppfyller de krav som avses i 2 § 1 eller 3 § 1, ska ägaren snarast möjligt vidta de åtgärder som behövs för att kraven ska vara uppfyllda.

7 kap. Kontrollplan, funktionskontrollanter, kontrollansvariga och sakkunniga**Funktionskontrollanter, kontrollansvariga och sakkunniga**

2 § När byggnadsnämnden prövar behovet av att en åtgärd eller ett byggnadsverk kontrolleras av någon som är sakkunnig enligt 10 kap. 8 § 2 planoch bygglagen (2010:900) ska nämnden ta särskild hänsyn till den risk för allvariga personskador som uppkommer om åtgärden eller byggnadsverket inte uppfyller föreskrivna krav.

FunkiS kommentar

.....
Till 1 §: Samma sakinnehåll som § 1 och i del av § 4 i OVK-förordningen SFS 1991:1273

.....
Till 2 § och 3 §: Samma sakinnehåll som § 5 i OVK-förordningen SFS 1991:1273, nu uppdelat på två paragrafer

.....
Till 4 §: Samma text som del av § 6 i OVK-förordningen SFS 1991:1273 samt rådtext för protokoll och intyg som angetts i som allmänna råd i Boverkets regelsamling för funktionskontroll under punkten 10

.....
Till 5 §: Ny paragraf som sammanställer del av § 6 och § 7 i OVK-förordningen samt rådtext för protokoll och intyg som angetts i som allmänna råd i Boverkets regelsamling för funktionskontroll under punkterna 11 och 13

.....
Till 6 §: Samma sakinnehåll som del av § 7 i SFS 1991:1273

.....
Till 7 §: Hel ändrad text i förhållande till § 8 i SFS 1991:1273. Tidigare angavs klart att anmärkningar snarast skulle avhjälpas av byggnadens ägare. Den nya texten med "misstänker" och dubbelhänvisande text " ... krav som avses i 2 § 1 eller 3 § 1..." . Risk kan nu uppstå att OVK-ns genomslag "för att säkerställa tillfredsställande inomhusklimat" inte blir det som avses om byggnadsägaren "inte har anledning att misstänka....". Det är också svårare för byggnadsnämnden att bedriva sin tillsynsroll.

3 § Sådana funktionskontrollanter som avses i 8 kap. 25 § och sakkunniga **SFS 2011:338** enligt 10 kap. 8 § 2 plan- och bygglagen (2010:900) ska ha den kunskap, erfarenhet och lämplighet som behövs för uppgiften och kunna styrka detta med ett intyg om certifiering. Certifieringen ska vara tidsbegränsad och avse ett visst slag av arbete.

4 § Byggnadsnämnden ska godta certifierade kontrollansvariga och funktionskontrollanter samt utlåtanden från sakkunniga vars kompetens har styrkts genom certifiering. Nämnden ska även godta kontrollansvariga, funktionskontrollanter och utlåtanden från sakkunniga som har styrkt sin kompetens på annat motsvarande sätt enligt bestämmelser i ett annat land

8 kap. Tillsyn, vägledning och uppföljning

1 § Statliga myndigheters och byggnadsnämndens ansvar för tillsyn över att plan- och bygglagen (2010:900) och EU-förordningar i frågor inom lagens tillämpningsområde samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats i anslutning till lagen eller en sådan EU-förordning följs, framgår av bestämmelserna i 11 kap. plan- och bygglagen och detta kapitel.

Byggnadsnämndens tillsyn

2 § Om inte annat anges i detta kapitel eller annan författning, ansvarar byggnadsnämnden för tillsynen över att

1. byggherren fullgör sina skyldigheter enligt plan- och bygglagen (2010:900) och enligt föreskrifter i anslutning till lagen, och inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Tillsynsvägledning

13 § Boverket och länsstyrelsen ska ge tillsynsvägledning när det gäller tillsynen enligt plan- och bygglagen (2010:900) och denna förordning på det sätt som närmare framgår av 14 och 15 §§. Myndigheterna ska aktivt verka för samordning och samverkan i tillsynsvägledningen.

10 kap. Bemyndiganden

Funktionskontroll av ventilationssystem

18 § Boverket får meddela föreskrifter om

1. att vissa typer av ventilationssystem och system i vissa slag av byggnader ska vara helt eller delvis undantagna från bestämmelserna om funktionskontroll, och
2. intervaller för återkommande besiktning av ventilationssystem.

Funktionskontrollanter, kontrollansvariga och sakkunniga

23 § Boverket får meddela de föreskrifter om funktionskontrollanter, kontrollansvariga och sakkunniga som behövs för tillämpningen av 7 kap. 2–4 §§.

Tillämpning

1. Denna förordning träder i kraft den 2 maj 2011.
2. Genom förordningen upphävs
 - a) plan- och byggförordningen (1987:383),
 - b) förordningen (1991:1273) om funktionskontroll av ventilationssystem,
 - c) förordningen (1994:1215) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m.,

Funkis kommentar

.....
Till 3 §: Samma sakinnehåll som § 3 i OVK-förordningen SFS 1991:1273 Observera att certifieringen nu skall avse "visst slag av arbete" Tolkningen är i nuläget oklar.

.....
Till 4 §: I princip är detta en ny text för funktionskontrollanterna. För kvalitetsansvariga har sakinnehållet funnits med i § 18 i PBF SFS 1987:383

.....
Till 1 § och 2 §: Nya paragrafer om tillsynsansvaret, som bland annat ersätter § 9 i OVK-förordningen SFS 1991:1273

.....
Till 13 §: Ny paragraf om hur Boverket skall bistå byggnadsnämnderna.

.....
Till 18 §: Delvis samma sakinnehåll som i § 2 och i del av § 4 i SFS 1991:1273. Observera att Boverkets undantagsmöjlighet för byggnadsägare, att under viss tid, slippa OVK som angav i § 2 i SFS1991:1273 inte är medtagen.

.....
Till 23 §: Delvis samma sakinnehåll som i § 3 i SFS 1991:1273

.....
Till Tillämpning: OBS! Inga övergångsbestämmelser finns.

Boverkets föreskrifter och allmänna råd om funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter; BFS 2011:16, OVK1

beslutade den 2 maj 2011.

Boverket föreskriver följande med stöd av 10 kap. 18 och 23 §§ plan- och byggförordningen (2011:338).

Inledning

1 § Denna författning innehåller föreskrifter och allmänna råd, dels om undantag från funktionskontroll, dels om intervaller för återkommande besiktning m.m., dels om certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter och sådana sakkunniga som avses i 10 kap. 8 § 2 plan- och bygglagen, (2010:900), PBL, som ska utföra de kontroller som behövs för att verifiera att samhällets krav om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljön med avseende på luft uppfylls. I denna författning används begreppet funktionskontrollant för både sakkunnig funktionskontrollant och sådan sakkunnig som avses i 10 kap. 8 § 2 plan- och bygglagen.

De allmänna råden innehåller rekommendationer om och exempel på tillämpningen av föreskrifterna i denna författning. De allmänna råden föregås av texten Allmänt råd och är tryckta med mindre och indragen text omedelbart efter den föreskrift de hänför sig till.

Krav på kompetens och kunskap om bygglagstiftningen m.m.

11 § Utöver de kompetenskrav som anges i 7–10 §§ ska sökanden ha kunskaper avseende ventilation och inomhusmiljö samt energi inom tillämpliga delar av

1) plan- och bygglagen (2010:900), PBL, plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, samt de föreskrifter och allmänna råd som har meddelats med stöd av dessa författningar,

2) äldre lagar och föreskrifter som berör byggandet.

12 § Utöver de kompetenskrav som anges i 7–10 §§ ska sökanden ha kännedom avseende ventilation och inomhusmiljö samt energi inom tillämpliga delar av

1) arbetsmiljölagen (SFS 1977:1160) och Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om arbetsplatsens utformning (AFS 2009:2),

2) förordningen (1985:997) om anmälningsskyldighet beträffande asbest i ventilationsanläggningar och Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2006:1),

3) Socialstyrelsens allmänna råd om tillsyn enligt miljöbalken (SOSFS 1999:25),

4) miljöbalken (1998:808),

5) lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader,

6) förordningen (2006:1592) om energideklaration för byggnader,

7) Boverkets föreskrifter och allmänna råd om energideklaration för byggnader (BFS 2007:4), samt

8) Boverkets föreskrifter och allmänna råd om bidrag till åtgärder mot radon i egnahem (BFS 2003:1).

.....

Till 1 §: Ny paragraf om "sakkunnig funktionskontrollant" och "sakkunnig" enligt PBL. Texterna i OVK1 är lika de som finns i ÖVR85 fram till § 11 samt § 21 dock rättad med relevanta hänvisningar till PBL och smärre omformuleringar för ökad förståelse.

.....

Till 11 § och 12 §: Listningen om krav på kompetens och kunskap om bygglagstiftningen är uppdelat på två paragrafer 11 och 12 istället för som i ÖVR85 där man hade allt samlat under § 14. Motivet är att man vill åskådliggöra att kunskapskrav är viktigast för § 11 och det för § 12 är mera tal om kännedom än fördjupad kunskap.

13 § Sökanden för behörighet **N** ska också ha kunskap om

- byggnaders grundläggande inneklimatfaktorer som påverkar människors hälsa och mätmetoder för inneklimatfaktorerna,
- värmeåtervinningssystem med koppling till värme, och tappvatten samt dess uppbyggnad, komponenter och reglering,
- möjliga energieffektiviseringsåtgärder i ventilationssystemet med hänsyn till inomhusmiljön.

14 § Utöver kraven i 13 § ska sökanden för behörighet **K** ha kunskap om

- radonmätningar och möjliga åtgärdsförslag för att minska radon i byggnader,
- vatten- och luftburna komfortkylsystem och deras funktion, uppbyggnad komponenter och reglering.

15 § Sökandens kunskap och kännedom enligt 11–14 §§ ska dokumenteras genom skriftligt kunskapsprov.

Krav på lämplighet för uppgiften

16 § Den sökande ska vara lämplig för uppgiften. Lämpligheten ska styrkas med aktuellt intyg.

Allmänt råd

Intygsgivaren bör ha, eller ha haft, en nära arbetsrelation till sökanden som arbetsgivare eller liknande. Även intyg som lämnats från byggnadsnämnden bör kunna godtas.

Certifieringens giltighet

17 § Certifiering av funktionskontrollant får lämnas för en period av högst fem år.

Uppgifter om certifierade funktionskontrollanter

18 § Certifieringsorganet ska omgående sända beslut om meddelad eller återkallad certifiering av en funktionskontrollant till Boverket. Certifieringsorganet ska till Boverket sända uppgifter om certifieringsnummer, behörighet, giltighetstid på certifikatet, förnamn, efternamn, företag, adress, postnummer och ort samt e-postadress och telefonnummer.

Rapporteringskyldighet

19 § Certifierad funktionskontrollant ska varje år lämna in rapport till certifieringsorganet med uppgifter dels om genomförda uppdrag som funktionskontrollant eller samordnare av funktionskontroller, dels om fortbildning avseende 11–14 §§ denna författning.

FunkiS kommentar

.....
Till 13 § och 14 §: Samma innehåll som i § 14a-14c i ÖVR85 men nu uppdelat på egna paragrafnummer.

.....
Till 16 §: Lämplighetsintyget är klarläggande omformulerat i förhållande till § 15 i ÖVR85.

.....
Till 17 § och 18 §: Uppdelning har skett av texten i § 16 i ÖVR85. Certifieringsorganen skall nu lämna utökade uppgifter till Boverket om funktionskontrollanterna liknande den typ av listning som man lämnar för energiexperterna.

.....
Till 19 §: Samma sakinnehåll som § 15a i ÖVR85

Omcertifiering

20 § För att få ett nytt beslut om certifiering, när ett tidigare beslut har gått ut, ska den certifierade funktionskontrollanten gå igenom en förenklad kompetensprövning eller en förnyad grundlig kompetensprövning. Endast om det finns särskilda skäl krävs det en förnyad grundlig kompetensprövning. Lämplighet enligt 16 § ska alltid prövas.

Allmänt råd

Vid en förenklad kompetensprövning kan det, förutom att pröva lämplighet, räcka att genom skriftligt kunskapsprov kontrollera att funktionskontrollanten skaffat ny kunskap under den senaste femårsperioden inom de områden som omfattas av 11–14 §§.

Särskilda skäl, som gör att det krävs en förnyad grundlig kompetensprövning, kan vara att den sökande inte har arbetat som funktionskontrollant eller varit samordnare för funktionskontroller i väsentlig omfattning under den senaste femårsperioden.

Arbete i väsentlig omfattning bör omfatta minst 500 timmars arbete.

1. Denna författning träder i kraft den 2 maj 2011, då verkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 1991:36) om funktionskontroll av ventilationssystem ska upphöra att gälla.

2. Den som innehar certifikat som riksbehörig funktionskontrollant enligt äldre bestämmelser med behörighet **N** eller **K** har rätt att, utifrån sin behörighet, arbeta som sakkunnig funktionskontrollant enligt 8 kap. 25 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, och som sådan sakkunnig som avses i 10 kap. 8 § 2 lagen under certifikatets giltighetstid. Innan riksbehörig funktionskontrollant tar uppdrag som sakkunnig funktionskontrollant eller som sådan sakkunnig som avses i 10 kap. 8 § 2 plan- och bygglagen, ska den ha skaffat sig kunskap om plan- och bygglagen och plan- och byggförförordningen (2011:338) med tillhörande regler.

FunkiS kommentar

.....
Till 20 §: Helt ny text för omcertifiering. Förenklat innebär detta att alla som har certifierats enligt ÖVR84 måste genomgå grundlig kompetensprövning. Alla som har certifierats efter ÖVR85 genomgår förenklad kompetensprövning. Detta blir aktuellt vid omcertifiering efter 2014-01-11. Det blir således markant enklare för denna grupp att förnya sin behörighet genom att bara kontinuerligt datera upp sin kunskap om regelförändringarna.

.....
Till i kraftträdande mm: OBS Inga övergångsbestämmelser finns. Observera också att den vill agera som sakkunnig enligt PBL måste ha kunskaper om de nya reglerna. Sannolikt måste detta styrkas med någon form av intyg om ett genomgånget godkänt kunskapsprov.

Slut med lokala OVK-besiktningsmän

Från den 2 maj 2011 kan OVK utföras endast av en certifierad sakkunnig funktionskontrollant. Inga övergångsbestämmelser har redovisats.

Certifiera dig som sakkunnig funktionskontrollant

Riksbehörighet byter namn. Det som idag kallas "riksbehörig funktionskontrollant" har ersatts i den nya lagen, förordningen och tillhörande föreskrifter av begreppet "sakkunnig funktionskontrollant".

Alla som innehar certifikat som riksbehöriga har rätt att fortsätta som sakkunnig funktionskontrollant även nu när de nya reglerna trätt i kraft den 2 maj 2011. OVK får endast utföras av en sakkunnig funktionskontrollant.

Det är slut med lokal behörighet.

- Det är oklart hur kommunerna kommer att handha de lokala behörigheter, som enligt tidigare beslut gäller längre än till den 2 maj.
- Enligt den nya lag och förordningen skall en byggnadsägare anlita en certifierad sakkunnig funktionskontrollant för att utföra OVK.
- Om han anlitar en lokalt behörig så har byggnadsnämnden inte lagrum för att godta ett sådant OVK-protokoll. OVK-n måste göras om av en certifierad sakkunnig funktionskontrollant.
- Om byggnadsnämnder efter den 2 maj godtar protokoll från lokalt behöriga, kan det uppstå en besvärlig sits. Byggnadsägaren kan drabbas av extra kostnader för att göra om OVK-n

Skaffa behörighet idag som sakkunnig funktionskontrollant!

- Ring till ett certifieringsorgan och berätta om din yrkesbakgrund med lokalt OVK-arbete. Be om ett förhandsbedömande om möjligheten att blir riksbehörig. Kravet på "ingenjörsexamen" krävs inte om du har minst 10-års yrkeserfarenhet av ventilationssystem. Redogör för hur länge du har jobbat med områden som injustering, flödesmätning, arbetsledning, projektering, besiktning eller entreprenadkontroll.
- Om du får ett positivt besked från certifieringsorganet så är nästa steg att skaffa ett lämplighetsintyg och att klara av ett kunskapsprov i bygglagstiftningen m.m.
- Passa på och skaffa certifikat nu innan det nya regelverkets ändringar slår igenom. (Uppdatering till hösten)

Lämplighetsintyget

Kontakta en kommunal OVK-handläggare eller någon annan nära arbetsrelation eller arbetsgivare som känner dig väl sedan länge, om be om intyg på din lämplighet som funktionskontrollant. Du kan alternativt styrka din lämplighet med ett aktuellt tjänstgöringsintyg.

Kunskapsprovet

Certifieringsorganen har en gemensam frågebank ur vilken de tar fram ett kunskapsprov. Provtid är ca 2 timmar. Du bör helst besvara frågorna med entydiga hänvisningar till "rätt avsnitt" i regelverket och ange din tolkning. Du måste ha minst 70 % av möjliga svarspoäng för att bli godkänd.

Läsa på själv eller gå kurs?

Alternativ 1: Det enklaste är att gå en kurs hos någon av proffsutbildarna som avslutas med själva kunskapsprovet. Du får ha med allt kursmaterial vid provet. Kurserna är på 2-3 dagar. Utbildningen är intensiv. Normalt så godkänns de flesta. Om det skulle misslyckas så är omprov möjligt.

Alternativ 2: Det svårare alternativet är att själv läsa på. Till din hjälp har FunkiS tagit fram ett diagnostiskt prov med 160 frågor för egentest av kunskaperna. Det finns också två handböcker "Regelverkets kurs del 1 och del 2". De skall användas tillsammans med Boverkets böcker "Regelsamling för byggande 2008" och "Regelsamling för funktionskontroll 2009" samt Oreståhls "Ventilation förr och nu" för att söka rätt svar. + nya PBL, PBF, OVK1

Alternativ 3: FunkiS erbjuder också en snabbkurs på 3 timmar för dig som kan det mesta men bara vill ha en genomkörare på det viktigaste i böckerna. Kurser körs i Bromma, Skövde och Lomma. Snabbkursen bör kompletteras med självstudier av de delar som inte går igenom.

När du är nöjd med självstudierna så kontaktar du ditt certifieringsorgan för att komma överens om var, när och hur du skall skriva ditt prov. Det finns lokala provningsförrättare som certifieringsorganet kan hänvisa till.

När kommer riksbehörigheten?

Certifieringsorganens handläggningstid är normalt ca 4 veckor. Sänd in kompletta ansökningshandlingar. Var aktiv för att reda ut eventuella oklarheter i din ansökan. Kunskapsprovet rättas av certifieringsorganet. Du kommer att få besked om ditt resultat dock utan detaljer eftersom frågebanken är konfidentiell. Information om beslutad riksbehörighet sänds in till Boverket. Du kommer in i en namnlista på Boverkets hemsida.

Certifieringsorgan:

- Swedcert, www.swedcert.se, 0455-305600
- SP Sitac, www.sitac.se, 0455-20688
- DNV, www.detnorskeveritas.se, 08-58794141

Utbildare:

- Teknologisk Institut, www.teknologiskinstitut.se
- Byggutbildarna, www.byggutbildarna.com
- Approvus, www.approvus.se
- IUC, www.iuc-utbildning.se

TR-frågor

Tekniska rådet har styrelsens uppdrag att ge stöd och besvara frågor av teknisk art gällande OVK. Tekniska rådet består av sex medlemmar, geografiskt utspridda över landet, varav en är sammankallande. Namnen finner du på Funkis hemsida under "Tekniska rådet". (Uppdatering är på gång)

Samtidigt som vi i TR vill framföra ett stort tack till Göran Andersson som verkat från Umeå och bl a i hög grad varit delaktig i framtagande och i uppdatering av FARO och FARO-S och varit vår sekreterare under åtskilliga år, nu vill lägga sin kraft på annat föreningsarbete, söker vi nu ersättare att täcka upp de nordliga delarna av vårt avlånga land.

Tekniska frågor ställs via telefon eller e-mail till kansliet och de frågor som kansliet ej kan besvara, ber kansliet frågeställaren att sända in till tr@funkis.se. Kansliet vidarebefordrar frågan till TR som i första hand, ger frågeställaren ett preliminärt svar. När slutligt svar fastställts av TR och frågan kan vara av intresse för övriga medlemmar, görs bearbetning för publicering i Bulletinen och för införande i FOS.

För svar och eventuell senare införande i FOS är det viktigt att du uppger ditt namn och medlemsnummer i mailet.

Hör av dig.

Stig Fritsch

Fråga 09004

Har varit ute på besiktning av en anläggning. Det är en första besiktning och i anläggningen har man använt Klimatbyråns don. Tilluftsdonen har reglage i form av de vanliga snörena. Efter injustering av anläggningen saknas det "injusteringsknut" som är det enda sättet att "märka" donets läge. Injusteraren menar att knuten inte är tillräckligt bra och har slutat att använda sig av den vid sina injusteringar. Jag har själv en bakgrund som injusterare och har alltid använt knuten vid injustering. Den enda dokumentation jag hittat är: Nordiska riktlinjer: Injustering av luftflöden i luftbehandlingsinstallationer - krav på beskrivning. Där skriver man att: "När installationen är injusterad ska samtliga spjäll, don och andra injusteringsorgan "låsas" och inställning markeras.

Svar:

Det bör alltid vara ett krav på att man på något sätt anger inställt värde på don, spjäll mm. Märksätten (rimligen flera) bör anges i injusteringsprotokollet eftersom vid ev. nedsmutsningar av don, perforerade spjäll mm så säger inte tryckfallet något eftersom k-faktorer förutsätter mer eller mindre rena don. Rätt tryck kan vara 50%:iga flöden.

En markering med en knut, ett tuschstreck på en vajer eller spjällvred säger mycket då det inte är alla grejer som har eller kan ha ett inställningsvärde. Eventuella ändringar märks då på ett enkelt sätt.

Krav finns i VVS AMA 98, under QJ. Spjäll skall vara försett med tydlig och beständig markering av inställning. Dontillverkarna hänvisar också i sina MIS-anvisningar till att använda injusteringsknut.

Fråga 09005

Har fått i uppdrag att OVK-besiktiga ett projekt där man har byggt om kontor till 6 st lägenheter (2009), där man har projekterat i kök med forcering i kåpor mellan 0-39, 5-39, 7-39 l/s i de olika lägenheterna och dessa värden har man lagt in vid injustering.

Min fråga: Är inte kravet 10 l/s i grundflöde? Kan jag godkänna detta projekt med grundflöde enligt ovan.

Lägenheterna är på ca 60 m² och har ett mörkt badrum där det är 15 l/s. Till det här finns också en golvventilation som håller ca 0,18 l/s,m². De som har projekterat det här hävdar bestämt att det inte finns något krav i BBR på 10 l/s i grundflöde i kök. Har jag missat någon uppdatering eller, i min värld så är kravet 0.35 l/s,m², och om forceringskåpa finns 10 l/s i grundflöde osv.

Svar:

Nej, 10 l/s i grundflöde i kök är endast råd.

TR har tagit emot din fråga angående min luftflöde i kök och forcering i spiskåpor och vill lämna dig följande "vägledning" att BBR 2008 kap 6:25 Ventilation innehåller enbart funktionskrav.

Tidigare byggregler, som då innehöll Godtagbart utförande för att uppnå de Allmänna kraven med t ex en spiskåpa eller motsvarande, förutsätts luftflödet vara lätt inställbart för det flöde som erfordras för att uppfylla kravet på uppfångningsförmåga samt för flödet 10l/s (SBN 80 36:43c).

Därtill om man läser 6:2523 om överluftsföring, där vår bedömning är att luftkvaliteten i kök är lägre än i tex vardagsrum och 6:2524 Frånluft, där det återigen tas upp: Ventilation i kök skall utformas så att god uppfångningsförmåga uppnås vid matlagningsplatsen. (BFS 2006:12).

Det bör också göras bedömning om golvventilationen, om varför den har kommit dit och huruvida den kan tillgodoräknas i lägenhetens ventilation. Här finns en hel del tolkningar, och det ligger på konstruktören att med beräkningar visa att ingen överluftföring kan ske från kök till andra utrymmen utan något grundflöde i kök.

Fråga 10001

Restaurang och två FTX-aggregat med roterande värmväxlare. En restaurang betjänas av två FTX aggregat med roterande värmväxlare. Det ena aggregatet förser matsalen och det andra köket. Till det hela hör även en personaldel med dusch, WC och städskrub, 3 kundtoaletter samt ett soprum. Dessa rum är också sammankopplade med de två aggregaten. Då ritningar saknas går det inte att se exakt hur kanalerna går, men det är mest troligt med tanke på lokalens utformning att kundtoaletter + soprum betjänas av samma aggregat som köket och att personaldelen betjänas av matsalsaggregatet. Huset byggdes 1985. Lokalen är projekterad för och har alltid varit avsedd för en restaurang.

De frågor som vi undrar över är:

- Om och vilka rum som får betjänas av ett och samma FTX-aggregat med roterande värmväxlare?
- Vilken paragraf/lagtext går det att hänvisa till i detta avseende?
- Om situationen i restaurangen är ok eller inte, och vilka argumenten är för de olika alternativen?

Svar:

TR:s svar: Byggår 1985 medför att SBN 80 gäller

Inget krav säger vad som kan betjänas tillsammans annat än att SBN 80 36:11, 36:21, och 36:22 avseende illaluktande utsöndringsprodukter och dessas spridning som skall begränsas. Däremot hänvisar man till ASS nr 53 viken ersatts av AFS 1982:20 Restauranger och storhushåll som ersatts av AFS 2000:42 Arbetsplatsens utformning som idag är ersatt av AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning. I dessa rekommenderar (inte kräver) man separat ventilationssystem för köket bl.a. för olika krav på brand, rensbarhet, drifttider mm. Roterande VVX i aggregaten skall inte vara några problem om tryckförhållandena är de rätta över växlare, däremot är det kanske inte så lämpligt att soprummet är inkopplat på aggregatet om det verkligen är så. Vissa gasformiga föroreningar kan överföras och sprida lukter i lokalerna. I dag diskuteras mycket inför revideringen av BBR, med BÄR under nytt kapitel 6:9 med krav vid ändring av byggnad, om fuktöverföring i roterande VVX som då i huvudsak gäller vattenlösliga gaser som matos och luft från utrymme med duschar. Fuktöverföringen kan vara stor och för då också med sig lukter. Verkar tveksamt att soprummet är inkopplat på aggregatet och det bör kollas upp.

TR förutsätter att det finns separata kåpor med frånluftsfläktar över stekbord ugnar mm. Aggregaten avser väl grundventilationen i köket. Hur är forceringsflödenas ersättningsluft löst?

Som TR ser det är det ok att köra aggregaten på dessa sätt om ovanstående saker är ok.

Samkörning drifttidsmässigt kanske är ett måste eftersom man på den tiden oftast lät en del luft från restaurangen gå som överluft till köket, vilket också bör kollas upp.

Fråga 10002

Frågan avser återluft i livsmedelsbutiker. Det långa svaret från TR tar vi med kommande bulletin. Ring kansliet om du behöver svaret i dag.

Fråga 10003

Lägenheter med roterande värmeväxlare.

Hej Funkis, det blir ju vanligare att sätta till- och frånluft i lägenheter. Vi har ett fall där 20 lägenheter inkl. WC ventileras av ett gemensamt aggregat med roterande värmeväxlare. Spiskåpa har en egen fläkt. Hur ser ni på FunkiS att man använder en roterande VVX med tanke på läckluften?

Svar:

Motsvarande ditt fall har utförts i kv Signalisten i Solna som följts upp av David Södergren. I en provlägenhet för gemensamt aggregat på vind har man installerat en ozongenerator före den roterande växlaren för att ta eventuella lukter.

Har lyssnat på ett föredrag av Lars Jensen på LTH i Lund, som ser uppenbara risker att använda roterande växlare för lägenheter då den överför fukt (även icke hygroskopisk) och vi har många vattenlösliga gaser som tobaksrök och matos som överförs i rotorn som inte renblåsningsluften klarar att ta hand om.

Det diskuteras också mycket inför revideringen av BBR, med BÄR under nytt kapitel 6:9 med krav vid ändring av byggnad, om fuktöverföring i roterande VVX som då i huvudsak gäller vattenlösliga gaser som matos och luft från utrymme med duschar.

Så TR:s svar är att för en lägenhet OK men risken att överföra fukt och lukter via roterande växlare vid flera lägenheter anslutna, även då spiskåpan har separat fläkt är uppenbar och svår att hantera. Ozongenerator på frånluften eller kolfilter på tilluften ser vi inte som hållbara lösningar.

Fråga 10004

Skulle vara tacksam om tekniska rådet kunde reda ut vad som gäller självdrag eller förstärkt självdrag.

I Boverkets handbok för självdragsventilation finns ett kapitel om förstärkt självdrag sida 15. Min fråga är vilka parametrar skall uppfyllas för att man skall kunna bedöma ett system som förstärkt självdrag?

Svar:

Sänder preliminärt svar på din fråga nedan där vi vill hänvisa till det som togs upp i Konsekvensutredningen inför ändring av Allmänna råden, nya BFS 2009:5 ÖVR 85.

”Syftet med ändringen från 9 år till 6 år är att eliminera tolkningsproblem och underlätta för kommunerna vid bedömning av vilka intervaller som ska gälla för självdragsventilation (S), ”förstärkt självdrag” respektive frånluftsventilation (F). Enligt nuvarande föreskrifter gäller 9 års intervall för S-system och 6 år för F-system.

Ett ”förstärkt självdrag” är ursprungligen ett S-system som har kompletterats med exempelvis badrums- eller köksfläkt och därmed egentligen är ett F-system (mekanisk frånluftsventilation). De flesta av kommunernas OVK-handläggare, enligt Boverkets undersökning, tillämpar redan denna klassning vid bedömning av intervaller.”

Detta är TR:s svar att ”förstärkt självdrag” skall inte brukas, utan skall jämföras med F-system, då fläktar måste användas kontinuerligt viss tid, liksom takfläkt som styrs tillsammans med temperaturstyrda uteluftsdon för att förhindra överventilation eller fläkt som hjälper till att upprätthålla luftflödena sommartid som nämns på sid 15 i Självdragsventilation, åtgärder som i sin tur fordrar en DU-instruktion som talar om funktionen. Parametrarna som du efterlyser måste vara de som gäller för F-system (red.anmärk. ”se även bulletin 2003:3 om hybridventilation).

Tekniska rådet kan hjälpa dig i din bedömning som OVK-are.

Kunskaper för Funktionskontroll av ventilationssystem

Från 2 maj är vi inte längre riksbehöriga.

Vi kallas istället sakkunniga funktionskontrollanter.

Vi kan dessutom agera som "Sakkunnig luft" i byggprocessen. Men vår bakgrund skiljer sig åt. Fram till 1/11 2009 testades någras kunskaper mot kraven i Boverkets ÖVR84. Därefter testades andras mot ÖVR85, som försvann den 2/5 2011 och ersatts av Boverkets OVK1. Nedanstående bild visar regelverkskraven för de olika perioderna.

Till hösten kommer utbildning och kunskapsprov att vara harmoniserade med allt nytt som trädde i kraft 2 maj. Som Sakkunnig luft måste vi visa för BN att vi kan allt som visas i bilden. Nu är det dags för självstudier eller att gå kurs. Fråga FunkiS!

Några byggregler för OVK

Riksbehörighet E, S, N, K ÖVR84	1/11-09 Riksbehörighet N, K ÖVR85	2/5-11 Sakkunnig funktionskontrollant N, K Sakkunnig LUFT OVK1 BFS 2011:16
SFS 1985:997 (asbest) AFS 2006:01(asbest) AFS 2000:42 (arbetsplatsens utformning) Skyddsrum	Lika ÖVR84:s punkter, dock ej skyddsrum Arbetsmiljölager, miljöbalk, Energidekl: lag, förordning, föreskrift Radon, Inneklimat och hälsa Värmeåtervinning, energieffektiv vent, komfortkyla	Lika ÖVR85:s punkter, AFS 2009:2 (som ersatt AFS 2000:42)
Samt kunskapskrav avseende ventilation, inomhusmiljö och energi inom tillämpliga delar av nedanstående:		
1/1-07		
OVK	SFS 1991:1273 t.o.m 2006:1296	
PBL	SFS 1987:10	
PBF	SFS 1987:383	PBL SFS 2010:900
BVL	SFS 1994:847	PBF SFS 2011:338
BVF	SFS 1994:1215	
Äldre lagar och föreskrifter som berör byggandet		

© Johnny Rosendahl

Bild som visar hur kunskapskraven förändrats under perioden 2007 och framöver

FunkiS
Funktionskontrollanterna i Sverige

Funktionskontrollanterna i Sverige
c/o Styrovent Syd Konsult AB
Industrigatan 21 A, 234 35 LOMMA
Tel 040-412415, Fax 040-410151
Email funkis@funkis.se
Hemsida www.funkis.se

FunkiS Styrelse 2011/2012

Olle S Nevenius, ordf. Tel 08-262720
Torsten Jensen, v.ordf. Tel 0455-23737
Anna Liedman, sekr. Tel 011-151309
Jan Boldrup, kassör Tel 08-7543156
Gunnar Nihlén, led. Tel 0707-661068
Kurt Ingeberg, led. Tel 0152-10520
Christer Johansson, led. Tel 0224-31052
Rolf Andersson, led. Tel 042-151636
Ulf Zetterlund, led. Tel 070-2266655
Lars Skarenstedt, led. Tel 046-293237

Tala om när du flyttar!

Har ni ny adress så meddela detta till FunkiS kansli. Fyll i både er nya och er gamla adress och skicka till funkis@funkis.se. Tack på förhand!

Du som är medlem ändrar själv din adress på www.funkis.se, logga in på medlemssidan och följ anvisningarna.

FunkiS Bulletin
nr 2011:1